

G E C O R O

Verslag van de bijeenkomst van donderdag 4 februari 2021

(Digitaal 19.30u)

Aanwezigen:

Schepenen: Els Baeten

Voorzitter: Frans Visser

Secretaris: Cedric Heerman

Leden: Peter Vervoort, Lutgart Proost, Stien Maes, Wilfried Sylverans, Bart Boeckx, , Nik Tuytelaers, Cor van de Sande, Caroline Van Gorp, John Glenisson, Edith Wouters, Joris Willems, Mieke Machielsens, Herman De Backer, Nicole Cleymans, Caroline Daemen, Diny Versteynen

Raadsleden/waarnemers: -

Gast sprekers: Ive Van Bouwel, Katrijn Driesen

Verontschuldigd: Rik Hendrix, Annick Luyten, Erik Smeets, Luc Vanhout

Afwezig: Johan Spits, Stef Breugelmans, Sander Britts, Sofie Schelles, Linda Van Dooren, Linda Van Den Bosch, Simonne Evrard

Verslaggever: Gert Cloostermans

Agenda:

- Goedkeuren vorig verslag
- Klimaatplan

Goedkeuren vorig verslag:

Het vorige verslag wordt goedgekeurd

Klimaatplan:

De resultaten van het 'Klimaatplan 2020' zijn eerder beperkt gebleken. We willen dit nu op een andere manier aanpakken en een nieuw plan opstellen met de ambitie om tegen 2050 een klimaatneutrale stad te zijn.

We geven onszelf een jaar om dit nieuwe plan klaar te stomen. De eerste fase waarin we nu zitten is het verzamelen van de data. We trekken dit zo breed mogelijk en hopen op die manier ook gaandeweg ons netwerk te vergroten.

Voor de Gecoro is dit vandaag de eerste kennismaking binnen het traject. Er zullen zeker nog een aantal vervolpmomenten komen. De bedoeling van vandaag is al eens een keer los te polsen om de

ideeën en verwachtingen van de Gecoro te leren kennen. De resultaten van de reeds ingevulde enquête dienen als basis van dit startgesprek.

1/ Door voldoende inspraak zorgen voor een breed gedragen plan:

- Niet elke wijk of buurt is hetzelfde, verschillende buurten gaan hier verschillend mee om, betrek hen voldoende bij de realisatie dan is de gedragenheid automatisch groter. Iedereen moet het gevoel krijgen deel uit te maken van het proces.
- Aandacht naar kwetsbare profielen in communicatie en naar uitvoering toe. Niet iedereen heeft de middelen om zaken uit te voeren. Zorgen dat deze mensen niet inboeten in levenskwaliteit.
- De jeugd is de toekomst al hebben ze in dit verhaal minder maatschappelijke draagkracht. Als we hen meehebben kan dit een stimulans zijn om een andere generatie te overtuigen.
- De scholen moeten actief mee betrokken worden. Zij zijn een manier om achtergebleven groepen te bereiken.
- Een sterke samenwerking met Natuurpunt.

2/ Als we bepaalde doelen stellen moet dit gekwantificeerd worden:

- Geen pro forma plan maar duidelijke doelstellingen geven en zeggen wanneer we wat doen en wie we betrekken. Verschillende ijkpunten inbouwen met een duidelijke evaluatie van de doelstellingen.
- Focussen op een positief verhaal en niet op een belerend verhaal.
- Geen wollig toekomstbeeld brengen maar duidelijkheid rond concrete projecten
- Mogelijkheid bekijken om te werken met testimonials.

3/ Een gezonde leefomgeving, welke waarden en aspecten geven we daar aan:

- Dit hangt samen met mobiliteit. Doorwaadbaarheid, meer aandacht geven aan ruimte voor de zwakke weggebruiker.
- Meer aandacht naar groen in ruimtelijke ordening om hittestress tegen te gaan.
- Bio-diversiteit, veel soorten worden bedreigd door het veranderend klimaat. Een gezonde leefomgeving moet er zijn voor mens en dier.
- Zorgen voor kwetsbare mensen. Bv bij crèches en woonzorgcentra aandacht voor schaduw en koelte.
- Anticiperen op de toekomst. Bekijken welk groen er past in de stadskern, bv zorgen dat we geen processierups of iets dergelijks binnen brengen in de stadskern, zorgen dat er niet te veel pollen in de lucht komen in bepaalde periodes, ...
- Gezondheid gaat ook breder bv veiligheid, meer stormen brengt risico op meer vallende bomen en wateroverlast. Hoe anticiperen we hierop, rekening mee houden bij vergroening.

4/ Mobiliteit is een breed begrip, wat verstaan we hieronder:

- Mobiliteit is heel ruim, het is geen doel op zich maar hoe ga je er mee om? Goede bereikbaarheid met zo weinig mogelijk hinder, geen geluidsoverlast, niet enkel CO2 is van belang maar nog meer emissies door slijtage van banden.
- Integratie met mobiliteitsplan samen met omliggende gemeentes. Bv mobipunten rond de stad met elektrische shuttles naar de binnenstad, LEZ, ...
- De ring niet door trekken om het groen te beschermen
- Plaatsen van paaltjes is goed, maar ook waken dat je hierdoor niet te veel moet omrijden.

- Veel bedrijven zetten ondertussen al in op fiets of te voet. Geef ander inzicht op mobiliteit, welke verplaatsing maak je met welk vervoersmiddel. Speel hier op in.
- Turnhout is geen stad, een stad heeft een voetgangerszone omgeven door bushaltes.

5/ Omslag naar een circulaire maatschappij, hoe zien we dit?

- Er is nog veel sensibilisering nodig in het bouwproces. Bv isoleren met pur is standaard maar eigenlijk is dit slecht.
- Gebruik van boodschappentassen stimuleren, korte keten, aankopen in bulk
- We hechten veel belang aan hygiëne maar dit brengt ook veel afval mee, bv verpakkingen. Veel mensen willen ook niets 'gebruikt' in huis
- Inzetten op deeleconomie is op lokaal vlak heel goed aan te pakken, bv deelwagens, gereedschap, ...
- Stedelijke overheid heeft voorbeeldfunctie, bij aanleg wegen of eigen verbouwingen zo veel mogelijk met gerecycleerd materiaal werken
- Dit is een moeilijk verhaal. Op welke schaal werkt dit voor welk product want wat is lokaal? Europa? België? Turnhout? Niet elk thema gaat zich bevinden op ons grondgebied. Hoe maak je de goeie keuze hierin?
- De normen die we moeten hanteren voor bepaalde materialen beletten ons dikwijls om met herbruikbare materialen te werken
- We mogen ons ook niet blind staren op cijfers. Niet enkel kijken naar de A-norm bij EPC, als je monumenten en erfgoed bekijkt, zie je dikwijls hoe lang een gebouw kan meegaan en welke functionaliteit dit heeft

6/ Energiedemocratie; E-productie in handen van de burgers:

- Er is veel kritiek op windmolens, zonnepanelen, diepe geothermie, ... Participatie kan misschien een hulpmiddel zijn om draagkracht bij de bevolking te creëren
- Ikv van het zonnepanelenverhaal; zorgen dat de overheid geen beloftes maakt die ze niet kan nakomen
- Zeker ook systemen op grote schaal bekijken, deze kunnen voordeliger zijn dan veel kleine initiatieven die los van elkaar worden gestart. We moeten ook niet alles in eigen tuin willen oplossen. E-democratie is een deel van de oplossing maar moet kaderen in het grote verhaal.
- Aandacht voor een soort klassenverschil. Sommige wijken zijn heel robuust en hebben veel initiatieven, andere niet. Wat met mensen in het buitengebied?
- Het integrale verhaal bekijken, ook over de grenzen heen. Zorgen dat er voldoende aansluiting is met andere thema's en plannen
- Schaalgrootte; niet elk thema zit op niveau van de stad. Samenwerking is belangrijk. We moeten ook niet voor alles het warm water willen uitvinden

7/ Renovatiegolf in Turnhout, hoe versnelling brengen, goede voorbeelden:

- In de binnenstad gebeurt er weinig energetische renovatie. Ondersteuning vanuit de stad of gezamenlijke initiatieven kunnen hierbij helpen
- Als er maatregelen komen moeten deze ook wel werken
- Veel woningen voldoen niet, er zijn dikwijls goede oplossingen mogelijk maar deze zijn meestal wel duurder. Er wordt te veel gefocust op een oplossing op korte termijn. Vanuit de overheid kunnen er initiatieven komen om uit te kijken naar oplossingen voor de lange termijn
- Duurzaamheid hangt samen met veranderende eisen en normen. Door deze eisen kunnen we geen gebouwen meer zetten die 200 jaar meegaan

- Veel zaken zitten niet in de handen van de stad. Businesscases zit toekomst in, maar wat kan je hier als stad rond doen? Basisinvesteringen brengen op termijn op, maar wat als je ze nu niet kan betalen? Bv In Frankrijk wordt gratis energetische renovatie terug betaald met het energiecontract

8/ balans tussen renoveren en hernieuwbare energie:

- De wind in Vlaanderen zit vooral in de polders en aan de kust. Windmolens zijn hier dus minder aangewezen, al moeten we bijdragen wat we kunnen. De grote omslag zit hier eerder in diepe geothermie, maar die vraagt dan weer heel wat infrastructuur. Er zal wat dat betreft een sprong in het diepe moeten genomen worden en dit zal waarschijnlijk niet gaan met particuliere woningen.
- Hernieuwbare energie versus isoleren moet bekeken worden. Wat vraagt het minste grondstoffen?

9/ Stadsvernieuwing als motor van verduurzaming:

- We moeten er voor zorgen dat we geen twee sporen creëren, oude versus nieuwe wijken. Iedereen moet toegang hebben tot mogelijkheden om mee te gaan in renoveren of een hernieuwbare energiebol.
- Als stad ambitieus genoeg zijn. Het gaat om middelen, kennis en toegankelijkheid, bv burens verenigen om te investeren in renovatie of energie of om mobiliteitsoplossingen te creëren.
- Met nieuwe bril naar bestaande en kleinschaligere projecten kijken. Kleine oproepen op verschillende schalen waarbij je kan aansluiten en daarbij ondersteuning bieden zodat iedereen mee kan.
- Bouwblokrenovaties, de stad kan hier een actief grond- en pandenbeleid voeren. Stimuleren en ontzorgen om op kwalitatieve manier te renoveren. Rollende fondsen e.d. voor kwetsbare doelgroepen.
- Lab rond wijkrenovatie als het gaat om grotere sociale woonwijken met ook private eigenaars. Interessante manier van financieren is bv energy as a service.
- Er zijn veel middelen nodig. Die kan je creëren door bv bedrijven aan te trekken die kapitaalkrachtige mensen aantrekken. Zorg dat deze mensen in de stad willen gaan wonen, dit zorgt automatisch voor vernieuwing
- Een aantal nieuwe projecten in Turnhout zijn al goede voorbeelden, maar een groter plan waar we eigenlijk naartoe werken hebben we nog niet. Dit kan de reden voor lasten of investeringen duidelijker maken naar ontwikkelaars toe.
- De stad heeft zelf het openbaar domein in handen. Hier zijn nog veel kansen naar vergroening, buffering, schaduw, ... maar ook hier is een integraal plan voor nodig
- Stadsvernieuwing impliceert het aanmoedigen van industriële activiteiten. Het ontwikkelen van de Signify-site en het aantrekken van bepaalde sectoren in de Stationsomgeving moeten nog verder uitgewerkt worden.

10/ Er moeten veel mensen bereikt worden, welke communicatiekanalen gebruiken we?:

- Iets als de facebook-pagina 'ge zijt van Turnhout as' bereikt op korte tijd zeer veel mensen
- Inspelen op het collectieve gevoel, iets tastbaars als bv het beertje voor de raam zetten leefde zeer hard in Turnhout
- Scholen zijn een relatief makkelijke manier om nieuws te verspreiden.
- Waarom geen 'klimaatkraam' koppelen aan grote evenementen zoals bv Turnhout Kermis of op wijkevenementen? Dit kan heel toegankelijk georganiseerd worden.
- Klimaatspijbeloos opsporen en mobiliseren, bij hen is het draagvlak sowieso aanwezig

- De boodschap concreet genoeg maken, eventueel koppelen aan events die gebeuren bv bij grote droogte in de zomer aantonen dat we dit willen vermijden en dit koppelen aan onze ideeën en polsen naar de mensen hun ideeën hierover.

11/ Vragen/opmerkingen uit de chat:

- Hoe verhoudt het klimaatplan zich tot andere gemeentes? Moeten zij dit ook opmaken? *Dit is zeker een belangrijk aandachtspunt. De provincie biedt een traject aan met elke gemeente op basis van een kwetsbaarheidsanalyse. De focus ligt dus vooral op adaptatie. We kiezen er voor om als stad een apart plan op te maken met ook mitigatie in de scope. We werken uiteraard ook samen met de provincie. We hopen op samenwerking met de regio want deze opdracht stopt natuurlijk niet aan onze stadsgrenzen...*
- Quid relatie tot biodiversiteit?
- Meer ruimte voor voetgangers en fietsers, auto stapvoets in de stadskern. Viciuze cirkels durven doorbreken: bijvoorbeeld ik durf mijn kinderen niet te voet/met de fiets naar school sturen want dit is onveilig => ouders zetten hun kind af aan de schoolpoort met de wagen => schoolomgeving wordt steeds onveiliger.
- Gewoon een observatie rond mobiliteit: schoolgaande kinderen rijden dagelijks met de fiets in en naar de stad, maar zijn dat precies vergeten wanneer ze een brommer of auto kunnen betalen. Tegelijkertijd is net die generatie op dit moment een shift aan het maken van eigendom naar gebruik - dus zullen ze misschien sneller naar deelmobiliteit e.d. gaan
- Consumptiemaatschappij - transport en productie van nieuwe producten elders in de wereld - transport van pakjes
- Boerenmarkt organiseren met lokale producten
- Vlotte en aangename mobiliteit zou beter vervangen worden door "gezonde mobiliteit voor gebruiker en omgeving"
- Gemeenschappelijke mobiliteit moet veel SNELLER en veel goedkoper zijn dan individueel vervoer. Als je die regel toepast, dan lot het huidige mobiliteitsprobleem en alle daaraan verbonden milieu vervuiling zich SNEL op.
- Goed voorbeeld: bouwblokrenovaties in Kortrijk en Gent, met rollend fonds voor kwetsbare doelgroepen / wijkrenovaties (cf. wijkmotor en wijkbedrijf, bv. Selwerd (NL), experiment in Egelsvennen in Mol, ... Valkuil is inderdaad renovatie van woningen op verkeerde plaats (lintbebouwing bv., te kleine woningen, ...). Interessante initiatieven ivm circulaire materialen: ROTOR in Brussel, vzw Buurman in Antwerpen. Anderzijds kan nieuwbouw op de plaats van vervallen bouwblokken groen in de stad brengen
- Buiten de stad wonen blijft vaak goedkoper dan in de stad en dit zou moeten omkeren
- Dan komen we ook bij fiscale maatregelen die het verspreide wonen en gentrification in steden aanzwengelen. Systemische ommekeer nodig.
- Een compacte minder geïsoleerde rijwoning in de binnenstad kan duurzamer zijn dan de goed geïsoleerde villa in het buitengebied op vlak van materiaal, maar ook infrastructuur en gebruik. We mogen elk aspect niet te sterk isoleren
- In openbare ruimte niet enkel groen aanleggen, maar ook blauw met waterpleinen als adaptatiemaatregelen